

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ——— 8 korona
Félévre ——— 4 " "
Negyedévre ——— 2 " "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Vasúti szerencsétlenség.

Úgyszólván nap-nap után olvasunk vasúti szerencsétlenségről a lapokban. A gőz és villany korszakának nemcsak az előnye van az emberiségre nézve, de hátrányai is. E héten Franciaországban, Párizs közelében fordult elő nagy vasúti katasztrófa, melynél sok

utas meghalt, számosan megsebesültek. E mellett tömérdek a vasút kára is, mert nyolc vasúti kocsi úgyszólván ízzé-porrá tört. — Mai képünk a kisiklott és összezúzott vasúti kocsikat ábrázolja. A vonat hátsó kocsijainak semmi baja sem történt.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Darányi miniszter beszéde.

Darányi Ignác röviden válaszolt az elnök beszédére és kijelentette, hogy nagy örömmel jött el. A Balkán-államokkal tárgyalás alatt levő kereskedelmi szerződésekre vonatkozólag megjegyezte, hogy a kongresszus méltányolni fogja helyzetét, amely nem engedi meg, hogy erről konkrét nyilatkozatot tegyen; annyit azonban mondhat, hogy csak oly szerződést köthetünk nyugodt lélekkel, amely a magyar állategészségügy érdekeit minden körülmények között föltétlenül biztosítja. Örömmel üdvözlí azt a mozgalmat, amely arra irányul, hogy a mezőgazdák szervezetét előmozdítsa. Ha van kérdés, amelyet közmegegyezéssel lehet elintézni, akkor ez a kérdés az. Arra kell törekedni, hogy oly javaslatot szerkeszsenek meg, amely a magyar gazdaközönség kialakult közvéleménye.

Ezután áttért a kongresszus a napirendre, melynek során először Zselénski Róbert gróf tartott előadást

a tőzsdereformról.

Bírálja Herzfeld Frigyes tőzsdetanácsosnak a tőzsdei határidőzlet tárgyában írott cikkét, mely f. é. július 23-án megjelent a „Pester Lloyd“-ban. Kimutatja, hogy míg egyrészt igaz, miszerint f. é. júniustól fogva a budapesti tőzsdén kifejlődött észnélküli hausse-játék nyomatékosan hajtotta fölfelé az árakat, addig másrészt az is áll, hogy 1906 március 1-től fogva a vámnak hatását kijátszotta a fedezetlen határidőzletti játék, mely akkor à la baisse üzetett; hogy végeredményben a gazda sokkal többet veszített árak dolgában 1906-ban, még pedig a tőzsdejáték következtében. A következő határozati javaslatot nyújtja be a gazdakongresszusnak:

A Pécsen tartott VIII. országos gazdakongresszus, tekintve, hogy a magyar gazdaközönség és annak minden orgánuma már tíz évnél tovább tárgyalja a tőzsdei fedezetlen határidő-üzletet és annak vészes következményeit, teljesen tájékozva érzi magát e kérdésben és egészen fölöslegesnek találja annak minden további megvitatását, — felszólítja a kormányt, jelesen Darányi Ignác földművelésügyi miniszter urat, hogy a jövő ülészakban okvetlen nyújtson be a törvényhozásnak egy, az ide mellékelt, Zselénszki gróf által szerkesztett tőzsdetörvény-tervezethez hasonló szellemű javaslatot a tőzsdei forgalomnak szabályozása tárgyában.

Ezután Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója tartott előadást

a mezőgazdasági érdekképviselőtről.

Előljáróban nagy elismeréssel adózott Darányi földművelésügyi miniszternek, aki a mezőgazdasági érdekképviselőt régóta vajudó kérdését közelebbvitte a meg-

valósításhoz azzal, hogy a legutóbbi szaktanácskozmányok eredményeképpen 12 kérdést intézett a magyar gazdatársadalom vezetőihez, hogy milyen formában és milyen módon óhajtanák a mezőgazdasági érdekképviselőt eszméjét megvalósítani. Az országos fontosságú kérdésben a gazdasági egyesületek nagy többsége nyilatkozott és Rubinek igazgató előadása további folyamán csoportosítva ismertette a mezőgazdasági érdekképviselőt intézményét abban a formában, ahogyan azt a gazdasági egyesületek többsége az OMGE-el egyetértőleg megvalósítani óhajtja, a megyei, illetve kerületi mezőgazdasági kamarák formájában.

Rubinek nagy tetszéssel fogadott előadása fölött hosszabb vita indult meg.

Keglevich Gyula gróf nem fogadja el az előadói tervezetet és fentartandónak tartja a régi rendszert. Gondoskodni kell róla, hogy a vármegyei egyesületek megfelelő központtal rendelkezzenek. — Miklós Ödön azt ajánlja, hogy a gazdasági egyesületeket kamarákká fejlesszék ki s fölébük helyezték a kerületi kamarákat. — Mezey Gyula, a kerületi kamararendszer mellett foglal állást. Legalább 18 kamara legyen. Elfogadja az előadói javaslatot.

Bernát István, Horváth Jenő, Cicatricis Lajos, Poroszkay Béla, Ugron Zoltán és Seriózó Géza felszólalása után az elnök a tanácskozás folytatását délután 3 órára halasztotta.

A délutáni ülésen

folytatták a mezőgazdasági érdekképviselőtről megkezdett vitát. Eber Ernő külön határozati javaslatot nyújt be, mely országrészi és ezek alá rendelt megyei kamarák felállítását kívánja. Bartal Béla a megyei rendszer híve, Pallavicini örgróf a kényszertársulás feltétlen hívének vallja magát, de ennek alapja a vármegye legyen. Keglevich Gábor gróf szerint a szervezést már a községekben kell kezdeni. Beliczey Géza a kényszertársulás és a kerületi kamarai rendszer híve, melyek később megyei kamarákká alakulhatnak. Mérey Lajos a gazdasági egyesületek megnyilatkozásai után eldöntöttnek tartja, hogy a gazdasági közvélemény többsége a kerületi kamarák mellett nyilatkozott meg, ezért indítványozza, hogy a kérdésben összegyűjtött összes anyagot terjessze a kongresszus a földművelésügyi miniszter elébe, kérve őt, hogy ez alapon csinálja meg az érdekképviselői törvényjavaslatot. Ezt az indítványt — miután a többi javaslatok benyújtói javaslataikat visszavonták s az előadó is hozzájárult ahhoz — a kongresszus egyhangúlag elfogadta.

A gazdakongresszus második napjának ülését a gazdaközönség nagy érdeklődése mellett nyitotta meg gróf

Terményeinket értékesítsük**a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete**

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kötelességünkben működő Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonczy-tér 8.

Desseffy Aurél, az OMGE elnöke. Elsőnek Hensch Árpád, a magyaróvári gazdasági akadémia tanára tartotta meg előadását a mezőgazdasági üzemek átszervezésének szükségéről és az átszervezés feltételeiről.

Gróf Mailáth József általános figyelem mellett beszélt az agrárprogramról. Az agrárrezimnek át kell hatniok az egész közéletet s éppen ezért meg kell ragadni minden alkalmat az eszmék tisztázására, hogy megjelölhessük a helyet, mely őket a modern gazdasági és társadalmi élet forrongásában az ellentétes vagy hasonló törekvések között megilleti és megvalósulásukért fokozott erővel és összetartással küzdünk tovább, mert ezzel hazánk és nemzetünk jövőjét szolgáljuk. Megállapítja, hogy az agrárizmus a gazdasági és szociális törekvések összessége, melyek sok tekintetben új irányt jelölnek meg a gazdasági életben. Behatóan foglalkozik a szociálisták agrárprogramjával s kimutatta annak a megtévesztéseit.

Határozati javaslat alakjában az előadó a programot terjeszti elő.

Gróf Zselénszki Róbert az agrárpolitika vezetésének a kormány kezében való feltételét veszélyesnek tartja. Kijelenti, hogy a tulságos parcellázásnak s az általános választói jognak nem barátja.

Ezután a kongresszus elfogadta az előadói javaslatot a hozzászólott pötlásokkal és a kongresszus közönsége meg hosszantartó zajos óvációkkal ünnepelte gróf Mailáth Józsefet.

Ezután Hertelendy Ferenc indokolta meg röviden határozati javaslatát a cigányügy rendezéséről. A kongresszus elfogadta a határozati javaslatot.

Gróf Desseffy Aurél elnök ezután berekesztette az ülést s a kongresszus tagjai az elnök életével szétoszlottak.

Horvát mozgolódások.

E héten a volt nemzeti pártok tagjai értekezletet tartottak, amelyen Gyurgyevics Vázót, a horvát országgyűlés volt elnökét elnökké és Gavranics Pero képviselőt jegyzővé választották meg. Az értekezlet elküldte Gyurgyevicset a bánhoz, akitől biztosítékokat kért a volt nemzeti párt számára s a bán ezeket állítólag meg is adta.

A rezolúciós pártok végrehajtó-bizottsága is ülést tartott, amelynek nagy politikai fontosságot tulajdonítanak. A koalíciós körök megcáfolják a budapesti lapoknak azt a híret, hogy a horvát pártokkal tárgyalás folyik, unionista párt alakítása céljából. A koalíciós pártok a manifesztum alapján állanak, amely elégtelennek véli a mostani közjogi alapot Horvátország jogainak megővésére. Ezenkívül az összes koalíciós pártok arra kötelezték magukat, hogy Rakodczayval nem érintkeznek, mert nem látnak benne alkotmányos bánt.

A koalíció ragaszkodik a Pejácsevics gróffal kötött

paktumhoz s azt mondja, hogy a magyar kormány és a magyar koalíció is elfogadta ezt a paktumot a horvátországi alkotmányos kormányzat garanciájával.

Rakodczay kinevezésének formájával a magyarok megszegték a paktumot s a koalícióval való kompromisszum előfeltétele ennélfogva Rakodczay lemondása és a horvát országgyűlésnek nyomban való összehívása s az országgyűlés azután meg fogja teremteni az esetleges megegyezés feltételeit.

Vége a vakációnak!

A friss levegőn, aranyos napsugár özőnében töltött boldog szabad napoknak vége. E héttől kezdve ismét dohos, túlszufolt iskolaszobákban, szűk padok rabja lesz jó néhány ezer fiatal növendék-leány és növendék-fiú ebben az országban. És új regrutákat is nyerne a tudomány csarnokai, apró csacsi emberkéket, akik előtt ma még sötét rejtély az i és az n betűk közt levő különbség. Ez ideig pillangó vadászatban és lovacska-játékban teltek a napjaik, de holnaptól kezdve gondok és komoly köteleességek várnak rájuk. Legsötétebb gyermekkori emlékeim egyike az, amikor mint kicsi fiút verőfényes őszi napon magamra hagytak sok idegen fiú között egy idegen úrral, akit sohasem láttam azelőtt s zárt szobában kellett végighallgatnom sok unalmas dolgot, mialatt szomorú rabságom jeléül karba fonatták velem kezemet. Akkor éreztették velem először a fegyelmet, azt, hogy egy idegen embernek joga van rendelkezni velem. Ki hiszi, ki nem, nagy tragédia ez, az örömteli vidám harmadfű csikó tragédiája, amelyik csupa rakoncátlan féktelenkedés után először érzi a megszégyenítő zablát.

De törvény van róla, hogy ebben az országban kötelező a tudás és ezért évről-évre ezrével kapják a tudományt termeszto, kulturát ápoló hajlékok a tömérdek regrutát. És a gyerek-áradat, csekély kivétel leszámításával, nem áll meg a normaiskola küszöbén, hanem amint nő, fölserdül, feljebb halad a közép- és felsőbb iskolák retortáin a diplomaszerezés felé.

Ez a végső cél, a legfőbb irány minden szülő, minden észbekapott iskolásgyermek törekvése. Az ábécé a fundamentuma, a deklináció és az egyenletek a falai az épületnek, de mindez nem öncélja, a főszándék az, hogy az egyetemen tető alá jusson az épület s megszerzödjék a diploma. Ez a cél szabályozza a szülő s a tanuló gyermek fölfogását, sőt ez a forrása valahány iskolánk félszegségeinek és sok hibájának. Ez az oka annak, hogy Magyarországon nem kulturaforrás, hanem diplomagyár a legtöbb iskola, ahol a lényeg nem a tudás, de az állítólagos tudást igazoló papiros.

Ez időszerint még a bölcsek kövének tekintélyét élvezi ez a papiros. A diploma a biztos pozíció, az úri megélhetés, a tekintély, a legfőbb jó, mindenki ábrándjának és vágyakozásának tárgya. Holott a dip-

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

☛ Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. ☛

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

loma már régen nem ez. Az iskola ontja a diplomás embert, az élet pedig képtelen arra, hogy a tömérdek diplomatikus tudóst abszorbeálja. Az élet intelligens proletárokat, szemérmes műköplalókat csinál belőlük.

De mikor érti ezt meg az ilyenkor nyíló iskolakapuk felé gravitáló nagy tömeg?

A sorsjegy.

A bajai milliós főnyeremény kalandos esete mostában nagy nyugtalanságot okozhat az összes, főnyereményekre hét zár alatt őrzött sorsjegyek között, mert a kétség sötét foltját csöppentette oda a nyeremény mellé: Hátha mi is úgy járunk! Hátha bennünk is kiragadott a szerencse, de aztán kiragadtak a szerencse kezéből! Ma még nem tudni, mi igaz, mi nem a bajai bankügyben. De ahány sorsjegyet csak őriznek ebben a pénztelen, a szerencse véletlen esélyeire berendezett országban, az valamennyi látni szeretné a maga főlapját, nincs-e rajta vagyont, gazdagságot, munkátlanságot megakadályozó reménység.

És százezer, meg százezer hívó lélek megremeg álmatlan éjszakáin felvetődött kétségeiben, hátha őt is elütötték a gazdagságtól, amelyet pedig a véletlen az ölébe hullatott. A véletlen, a szerencse, a jóságos ég — ez külön gazdasági faktor nálunk, társadalmi alap, amelyre egzisztenciák épülnek, nem buborékos fellegvárak, hanem reális számítások alapozódnak s amelyek adósságokat csinálnak s új életet berendeznek.

Mert sehol annyira számításba nem veszik a véletlent, természetesen a kedvező véletlent, sehol annyi sok reménnyel nincsenek a jóságos sors iránt, mint éppen nálunk, következképp sehol annyi szegénység és mit sem érő rózsás reménység.

A hirtelen és lehetőleg munka nélkül való meggazdagodás epesztő vágyakozásának országa ez, a babonás számok, a szerencséthezó álmok, a számítás nélküli kislutri együgyű országa, ahol hitele senkinek, de legalább egy $\frac{1}{8}$ rája váró milliója mindenkinek van.

Milyen feneketlen szegénység, milyen égető éhség kell ehhez a kirakati üvegen át való, megálmodott jólakáshoz, mennyi kétségbeesés, hogy ilyen valószínűtlen, gyerekes remény után futunk előle.

Az izmaink megbénultak s a munka után való garasos gazdagodást, a generációkon át tartó szorgalommal, tevékenységgel velejáró jó módot gyenge malasztanak vesszük, amelynek semmi hatása sincs társadalmunk beteg szervezetére. Ide már altató, álmvilágba ragadó, mindent felejtető méreg kell, a hirtelen meggazdagodás, a máról-holnapra való vagyonszerzés morfiuma, hiszen már a holnaputáni várakozásba is belepusztulhatunk. Így legalább átálmodjuk a márt s megnyugszunk a sors akaratában.

A szerencse futóbolondjai vagyunk valamennyien, szeszélyes mosolyára berendezetten várjuk az időnek maguktól való jobbra fordulását s éppen ez a minden tevésünkbe belejátszó nagy szerencse a legnagyobb szerencsétlenségünk.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Osztrák szövetkezeti eredmények.

Felső-Ausztriában egyik jól működő vidéki szövetkezet nem akarván elszalajtani az alkalmat, mely egy közeli eladó birtok megvételével neki kínálkozott, azt kérte az országos választmánytól, engedessék meg neki, nehogy az egy tagban levő szép középirtok elaprózódjék s különben is nagyon előnyös áron meg volna szerezhető; hogy a szövetkezet részére tulajdoni joggal megvásárolhassa. Az országos központ választmánya a kérelemre azt a választ adta, hogy ezt nem teheti, mert az alapszabályok tiltják a spekulációs üzletek kötését. Készséggel ismeri el a szövetkezet részéről a legjobb szándékot arra nézve, hogy a vétellel meg volna akadályozható egy máskülönben egy tagban igen értékes középirtoknak feldarabolása. (Tehát nem mindenáron való parcellázás, mint nálunk.) De ezen felfogás sem tartja a választmányt vissza azon elhatározásában, hogy a birtokvétellel egy bizonyos nyereszkes vállalkozást kell éppen az alapszabályok értelmében megakadályoznia. Az országos választmány, hogy megszerzhesse ezen határozatának az egységet, közgyűlés elé vitte a dolgot és mindent megmozgatott, hogy a kötelékében levő szövetkezetek központjában minden szövetkezetenél az ő felfogásának megfelelőleg érvényeszeressék. Gyűjtötte a szavazatokat s többséget akart biztosítani ezen határozatának a közgyűlésen. Minden igyekezete hiábavaló volt. Egy ilyen szövetkezeti elv ellenes és célszerűtlen határozathozatalhoz a szövetkezeti köteléki központ hozzá nem járulhatott. A közgyűlés azon álláspontra helyezkedett, hogy igen is megvehető birtokok szövetkezeti pénzen, midőn a viszonyok és körülmények, mint a fennforgó esetben is, annak megvásárlását nagyon is megokolják. Mintha tovább látnának Ausztriában a helyes birtokpolitika tekintetében, mint minálunk. Mi a legnagyobb közönyösséggel hagyjuk birtokuktól megfosztatni a nemzetfenntartó középirtokosztályunkat. Parcellázó bankjaink és egyes nyereszkes vállalatok rábeszélnek középirtokosainkat birtokaik eladására. A jelzáloghitelt kimerített birtokos, ki már arra nem számíthat, ami rendezetlen pénzvisszonyaink miatt, hogy birtokát valaha hasznos háziállatokkal, a nehéz munkásviszonyokat is némiképp helyettesítő alkalmi gépekkel felszerelhesse, inkább tud birtokán és elmegy kilenceselő proletárnak. Nem a paraszt jut eszerint illendő áron a felparcellázandó birtokhoz, hanem a bank azért, hogy a későn gondolkodó s pénzzel nem rendelkező parasztot megelőzze csak azért, hogy később busás nyereséggel a parasztnak mégis a nyakába sózza. Ez a sors vár minden földbirtokosra eladdig, míg nem áll rendelkezésére olyan olcsó pénz, mint Ausztriában, hol a szövetkezetek megtakarított betéteiket, amint az a felső-ausztriai Raiffeisen-szövetkezetek kimutatásaiból olvassuk 1906. évben $3-3\frac{1}{2}-4\frac{0}{10}$ -nál nagyobb kamatozásra nem helyezhették el. Legfényesebb bizonyítékot szolgáltatnak azonban az Inn-vidéki szövetkezeti pénztárak arra nézve, hogy a megtakarított tőkének olcsó $\frac{0}{10}$ -os közforgalomba hozása mennyire képes növelni az általános jólétet: Felső-Ausztriában személyhitelt olcsóbban kapják 73-8 szövetkezeti pénztárnál (tehát a pénztárak több mint $\frac{3}{4}$ részében), mint a közeli szomszédos takarékpénztáraknál jelzáloghitelt. És ezen pénztárak

általában nyernek mindenben, amihez fognak. Feleségeiket beszállítják a központba s akár papirokat vesznek rajta, akár kölcsönt nyújtanak, marad nekik $1\frac{1}{2}\%$ tisztességes polgári haszon. És hogy mennyire szaporodnak ezen szövetkezeti pénztárak és mennyire növekszik pénzforgalmuk, itt közöljük 1900—1906. évi kimutatásaikat:

	1900. dec.	1906. dec.	több
Szövetkezetek száma	190	233	43
Tagok száma	17.535	24.407	6.873
Üzletrészek (kor.-ban)	423.175	554.020	130.845
Takarékbetétek	14.416.539	32.393.769	17.977.230
Kölcsönök	9.617.050	17.322.585	7.705.535
Pénzforgalom	25.548.911	51.534.054	23.985.143
Tiszta nyereség (tartaléktöke)	306.959	888.837	581.418

Háziiparfejlesztés szövetkezeti úton. Bácsbodrog vármegyében Zabik László háziipari megbízott kezdeményezésére 21 háziipari termelő-szövetkezetet alakítottak. Ezen szövetkezetek már a télen több mint félmillió korona értékű tárgyat készítettek és hoztak forgalomba. A bácskai háziipari szövetkezetek tagjai mindnyájan munkásemberek. Darányi földművelésügyi miniszter az egyes szövetkezetek részére ezer-ezer korona államsegélyt utalványozott és pedig a berendezés költségeire. A bácsmezei háziipari akcióra pedig összesen 30 ezer korona államsegélyt engedélyezett és ezzel lehetővé tette, hogy a szövetkezeteknek tekintélyes forgótöke álljon rendelkezésükre. Ebből az összegből a munkálkodó háziiparosok készítményeikre előleget kapnak, míg azt a szövetkezetek központja nem értékesíti. Ennek a központi szövetkezetnek tagjai a feketehegyi, földvári, kereszturi, bástordasi, bácsszenttamási, dunacséfi, gombosi, hódcsági, jánoshalmi, katymári, kishegyési, martonosi, moholi, óbecsei, ókéri, sajkásgyörgyei, semlini, titeli, újvidéki és kulai szövetkezetek. A háziipar elégedetlen emberekből sorsukkal kibékülteket terem, amikor a szociálisták ennek éppen az ellenkezőjét akarják. Nekik nem kell az elégedett ember, mert ha valaki az, akkor nekik egész bizonyosan háttá fordít. Nagyon üdvös dolog a kormánynak a háziipari tevékenysége, mert ezzel olyan időben, amikor a falusi munkásnak semmiféle foglalkozása sincs, megkereshet a család, ha szorgalmas és ügyes, 2—300 koronát is.

Szövetkezeti tisztviselők üdülőhelye Németországban. Az a mozgalom, melyet a szövetkezeti tisztviselők 1906. évi augusztusban Oldenburgban tartott kongresszusukon megindítottak, csakhamar életre keltette a szövetkezeti tisztviselői segélyegyesületet s most már odáig jutottak, hogy egymásután rendezik be nemcsak a szövetkezeti tisztviselők, tisztviselőnők, hanem még azon tiszteletbeli és igazgatósági tagok és azok családtagjai részére is a szebbnél szebb üdülőhelyeket. Ezen üdülőhelyek a szövetkezeti munkában álló és sokszor bizony egészségüket megőző foglalkozásban annyira nélkülözhetetlenné vált szabadságolások ideje alatt is alkalmasak arra, hogy a hivatalnokok egyrészt hanyatló egészségüket visszanyerjék, másrészt, hogy szabadságuk ideje alatt is alkalom adassék arra, hogy a szövetkezeti élet terén tovább munkálkodhassanak a szövetkezeti irodalom terén és az annyira szükséges összetartozandóság érzetét tovább fejlesszék. Össze lehetne ezen üdülőhelyeken való tartózkodást kötni egy-egy továbbképző tanfolyammal, különösen a könyvvitel és az annyira hiányzó közgazdasági és mezőgazdasági ismeretek szerzésére. Természetesen csak azok vétetnének fel az ilyen tanfolyamokra, akik szerződésileg köteleznék magukat, hogy a szövetkezeti intézményeket huzamosabb ideig

szolgálják és ezen szövetkezeti segélyegyesületben tagokul beiratkoznak és bizonyos évdíjat a pénztárba be is fizetnek. Feltétele a felvételnek az idejekorán való jelentkezés és a jelentkezések sorrendje szerint történik az üdülőhelyekre való beosztás. Betegek és szenvedők, kik továbbképzésre emiatt alkalmatlanok, ki lennének zárva. Ilyen üdülőhelyek létesítve vannak már ezidő szerint „Vilmos-fürdő“ névvel Rügen szigetén és a hesseni Odenwald erdőségekben, Lichtenberg várához közel. Teljes ellátás (még a kiszolgálás is hogy a borralvalókkal se terheltessenek a tagok) személyenként és naponként 3,50 márkába kerül Csekély költséggel a legkényelmesebb üdülőhelyek volnának nálunk is létesíthetők a Balatonmelléken és különösen oly helyeken, hol kisbirtokosok részére már elparcellázott nagybirtokokon befogadási képességű épülettömegek kínálkoznak csekély átalakítással erre a célra. Földművelésügyi miniszterünk a Tátravidék gazdasági fejleszthetése okából nagy gondot, költséget fordít fürdőhelyek, üdülőhelyek létesítésére és segélyezésére. Herkulesfürdő, Vizakna és a többi kincstári fürdőtelepeken nagy beruházások történtek. A Balatonkultusz éppen a balatonvidéki kisgazdák megerősítése céljából állandón napirenden van. Minden lépés, mely a Balatonvidék s az ottani mezőgazdaságok előbbrevitelére tétetik, nemcsak gyümölcsöző befektetés lenne közgazdasági, továbbá okos fürdőfejlesztési szempontból hanem, nyári külföldi fürdőzések révén óriási pénzüsszegeknek a hazai közgazdasági forgalomban leendő megtartására, tehát a leghazafiasabb misszió gyakorlati megvalósítására is.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váczi-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

• MI UJSÁG? •

Nagy idők tanúja. Sassy Szabó István volt 48-as honvédszázados, ügyvéd, városi képviselő augusztus 30-án életének nyolcvanegyedik évében Miskolcon elhunyt. 1825-ben született s a szabadságharcban a híres vörössipkások ezredében szolgált. Budavár ostrománál egyike volt az elsőeknek, akik az ellenség golyózáporában a bástyafalon megjelentek. Halála előtt meghagyta, hogy egyszerűen temessék el, koporsójára virágot ne tegyenek, csupán kardját és vörössipkáját tegyék rá.

Jubiláló munkás. A mai súlyos munkásviszonyok között mindenestre feljegyzésre érdemes dolog, ha egy munkás egy munkaadónál jubiláris időszakot tölt el. Ilyen kiváló, hű munkása Wiesner Ottomár budapesti rézművessegéd, aki egy teljes negyedszázadot töltött el szorgalmas, becsületes munkában mesterénél. Az ilyen férfiut méltán állítjuk mintaképül a magyar munkásvilág elé, amely hűséget és állandóságot tanulhat tőle. De felhívjuk reá az illetékes hatóságok figyelmét is, melyeknek legszebb kötelességet képezheti az ilyen példaadó érdemek méltánylása és megbecsülése.

Országos esőzés. A hosszan tartó meleg és szárazság után az időjárás szerdára virradólag alaposan megváltozott. Azok a borulások, amelyek két nap óta sok reményt keltettek a gazdáknak és a forróság ellen panaszkodókban, esőbe mentek át s néhány órára a legbarátságatlanabb őszi idő köszöntött be. Az erdélyi részek és Felsőmagyarország egynémely helyének kivételével az ország minden részében volt eső, még pedig kiadósabb is. Így például Fiumében, Pécsen, Malackán, Komáromban, Magyaróváron és más helyeken husz millimétert is meghaladta az eső. A Duna-Tisza közén szintén volt csapadék, ha mindjárt kisebb is. Az eső sok helyen zivatarral járt s a levegőt mindenhol lehűtötte, még pedig alaposan. Budapesten a hőmérséklet a déli órákban 14 fok volt és így a kedden még panaszkodók fázékonyabbjai felöltöt huztak magukra. Ami pedig az időjelző állomás jóslatát illeti, az azt foglalja magában, hogy változékony, szeles, hűvös és többnyire esős idő várható. Meg kell itt említenünk, hogy Meteor szeptember negyedikére pontosan eltalálta az időjárást s így az sem lehetetlen, hogy további jóslata is beválik, amely azt mondja, hogy egy-két nap mulva a meleg újra beköszönt és 17-ig fog tartani, hozván az időben állandóságot is. Az időjárás különben máshol is megváltozott. Ausztria nagy részében hatalmas esőzés volt, amely még most is tartja magát, erősen lehűtve a levegőt. Németországban szintén esőre vált az idő, amint hogy ilyen idő jár Franciaországban és Svájcban is.

Árpád-ünnep Brassóban. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület brassómezei osztálya elhatározta, hogy szeptember hó 15-én, ugyanakkor, mikor Pusztaszeren nemzeti ünnep lesz, Brassóban a Cenk-tetőn Árpád-ünnepet rendez. Az E. K. E. az ünnepélyre meg fogja hívni az összes hatóságokat, köröket, egyesületeket stb., a magyar tanintézeteket pedig fölkéri, hogy a tanuló ifjúság zászlók alatt szintén vegyen részt az ünnepségben.

Nem Bécs, hanem Wien. A főváros törvényhatósága tudvalevőleg visszautasította a bécsi tanács okiratait, amelyek Ofen-Pestre voltak címezve. Hasonlóan cselekedett Bécs is, ha nem Wien-be voltak címezve az átiratok. Az ez irányban akkor megállapított gyakorlattól azonban mind jobban eltért mindkét fél, úgy, hogy Bécs város tanácsa most ebben a tárgyban egy tanácsi határozatot hozott, amely a következőképen hangzik:

„Arra való tekintettel, hogy a magyar hatóságok újabb időben azokat a községneveket, amelyek ősrégi német névvel bírnak, mint például: Pressburg, Oedenburg, Steinamanger, Stuhlweissenburg, Hermannstadt, Kronstadt, Schaessburg stb. Pozsonyra, Sopronra, Szombathelyre, Székesfehérvárra, Nagyszebenre, Brassóra, Segesvárra stb. magyarosította és ezzel kapcsolatban a városok német elnevezésével érkezett átiratokat visszautasítja, míg ők maguk fordítva a „Wien“-be szánt átiratokat állandóan „Bécs“-be címezik, a városi tanács elhatározta, hogy eme magyar túlkapás megtorlásául a városi hivatalok minden átiratot visszautasítani tartoznak, amelyek a magyar hatóságoktól érkeznek és nincsenek a német nyelvű Wien címezéssel ellátva. Éppen ezért az összes postaküldemények, amelyek a magyar hatóságoktól érkeznek és nem viselik a német nyelvű Wien jelzést, a postaigazgatóságnak fölbontatlanul visszaadandók.“

A székesfehérvári sztrájk. Mint nekünk Székesfehérvárról jelentik, a sztrájkmozgalom teljesen megszűnt, most már csak a régebbi idő óta bérharcban álló kőműves-, ács- és asztalos-segédek sztrájkolnak, de ezek közül is sokan munkába álltak már. A nyugalom annyira helyreállott, hogy nappal már nem cirkálnak csendőrök az utcákon. Minap a budapesti nyomdász-szakszervezet megbízottja tárgyalta a székesfehérvári nyomdászokkal; a szakszervezet vezetői nagyon elítélték a székesfehérvári sztrájkot, s könnyelmű, meggondolatlan cselekedetnek nyilvánították. A rendőrség most kinyomozta azoknak a munkásoknak a vezetőit, akik minap a Komárom felé haladó személyvonatot nyílt pályán megállították, s közülök Pintér Józsefet, Rác Mihályt, Szolga Istvánt, Rozman Józsefet, Tóth Márton, Böhm Bernát és Adler Adolf cipészsegédeket letartóztatta.

Elpusztult termés. Szatmárról írják, hogy Tyukod határában a falu összes gabonatermése elégett. A tűz oly rohamosan terjedt el, hogy a felhalmozott termésből nem lehetett megmenteni semmit. Oltás közben Orosz Miklós gazda szerencsétlenül járt, az izzó parázstengerbe esett. A falu népe nagy nyomornak néz elébe, mert a leégett termés nem volt biztosítva. — Székesfehérvárról jelentik, hogy a Károlyi József gróf csurgói birtokán lévő nagy magtár minap délben leégett. A kár közel ötvénezer korona.

Megőrült rendőrfőtiszt. Sopronból érkezik a hire, hogy a határrendőrség felügyelője, Hácky Kálmán, hirtelen megőrült. A köztisztviselőben álló tisztviselő iránt a városban általános a részvét. Hácky előkelő és vagyonos családból származik, édes atyja országgyűlési képviselő volt, maga Hácky is csak néhány éve került Sopronba, Csabrendekről, ahol nagy birtoka volt.

Malomtűz Kisjenőn Kisjenőn — mint onnan jelentik — tűzvész pusztított. József főherceg turbinás malma, mely nemrég épült, az összes berendezésekkel, óriási gabonakészletével, az összes melléképületekkel és lakóházakkal, teljesen leégett. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen. A malom kedden délután három órakor gyuladt ki és még mindig ég. A kár meghaladja a 200.000 koronát, de biztosítás révén megtérül.

A pusztazeri Árpád-ünnep rendező-bizottsága tekintettel az ünnep iránt megnyilatkozó országos érdeklődésére, tisztelettel felkéri úgy a vármegyék, mint a városok és mindennemű kulturális testületek illetékes hatóságait, hogy jelentkezéseiket szíveskedjenek mielőbb megtenni, a képviselőkre kiküldöttek neveinek s a küldött-ségi tagok számának pontos megjelölésével avégből, hogy a Kistelektől Pusztaszerig való elszállításáról, mely kocsikon történik, kellő módon gondoskodhassanak. Ugyancsak kéri azt is, hogy az ünnepi díszebédre való előzetes bejelentést is tegyék meg. Tájékoztató tudatja a bizottság azt is, hogy szeptember hó 15-én reggel valószínűleg külön gyorsvonat fog Budapestről Kistelekkig indíttatni, mely még aznap Kistelekről Budapestre vissza is fog jönni, úgy, hogy ezáltal az ünnepre menni szándékozók nem lesznek kénytelenek szeptember 14-én éjjel Szegeden megszállani.

Leharapta a felesége orrát. Furcsa módon állott bosszút Szvetkó Ferenc borbély a feleségén, aki hűtelenül megcsalta. Szvetkó utóbbi napokban megtudta, hogy a felesége viszonyt folytat M. G. nyomdászszal. Erre egyszerűen ott hagyta az asszonyt. Most mégis meggondolta a dolgát és visszatért feleségéhez a Klauzál-utca 21. szám alá. A hűtlen asszony azonban nagyon ridegen fogadta a férjét és kijelentette, hogy eszében sincs tovább is együtt élni vele. Szvetkót ez a fogadtatás annyira felbőszítette, hogy az asszonyra ugrott és leharapta az orrát. Azután, mint aki jól végezte a dolgát, távozott. A megcsufított asszony sebét a házában lakó orvos kötözte be.

Pórujlárt tolvaj. Temesvár városában nem mindennapi eset történt a múlt szerdán hajnalban a temesvári Múmalom Társaság egyik gyárvárosi raktára előtt, ahol vagy ötven zsák gabona volt előkészítve földolgozás végett. Amikor reggelre a munkások gyülekeztek munkába, azt vették észre, hogy az egyik rakás előtt egy ember fekszik, amikor pedig közelebbről tekintették meg, csak akkor tudták meg, hogy az illető halott. Értesítették az esetéről a főkapitányságot, amely megállapította, hogy a szerencsétlenül járt ember tolvaj volt, aki búzát akart lopni. A lopást úgy akarta elkövetni, hogy a rakás alján felvágott egy zsákot, melynek tartalmát egy erre a célra hozott zsákban fogta föl. Munkája közben azonban a rakás megcsúszott, összeesett és maga alá temette a tolvajt, akinek kiletét eddig nem sikerült megállapítani.

Megölte az atyját a lovak miatt A maga nemében páratlan gyilkosságról kapunk hírt Módosról (Torontál vármegye). A napokban ugyanis Hubert ottani gazda szénát szállított be földjeiről kocsijával. Segített ebben neki fia, Hubert János is. Mikor a kocsit alaposan meg-rakták, a fiu úgy találta, hogy nagyon nehéz lesz az a lovaknak s kérte apját, ne terhelje annyira a lovakat. Az öreg Hubert azonban nem engedett s megparancsolta fiának, hogy csak hajtson. A fiu feleselni kezdett, amire heves szóváltás támadt az apa és a fiu közt. A fiu most annyira megdühödött, hogy felkapta a vasvilát s azzal atyját úgy fejbeütötte, hogy ez vértől borítva összeesett. A fiut letartóztatták s bevitték a nagybecskereki törvényszék fogházába. Mivel azonban a fiu olyan zavartan viselkedik, hogy elmebeli állapota gyanússá vált most előbb megfigyelés alá vették. Az öreg Hubert élet-halál között lebeg s Módoson ápolják.

GAZDASÁGI DOLGOK

Malacok takarmányozása.

A szemtermelés mind nagyobb és nagyobb rezsivel jár, következésképpen mind kevesebb haszonnal. Indokolt minél intenzívebb állattenyésztésre berendezkedni. Még pedig a sertésenyésztés az, mely dacára minden veszedelmének, még mindig a legnagyobb jövedelmet adja. Bár minden kistenyésztő meg van arról győződve, hogy a sertések takarmányozását tudja minden kanász, bojtár, nem tartom feleslegesnek, hogy röviden megemlékezzem a malacok ézszerű tartásáról. 3—5 hónapos malacok tartására számítandó (1000 kg. elősúlyra) 30 kg. takarmányrépa, 30 kg. árpadara, 3 kg. búzaporpa s 5 kg. lenmagpogácsa; 5—6 hónapos korban 50 kg. répa, 20 kg. árpadara, 8 kg. korpá s 2 kg. lenmagpogácsa; 6—9 hónapos korban 80 kg. répa, 15 kg. árpadara s 10 kg. korpá; 9—12 hónapos korban 80 kg. répa, 10 kg. árpadara s 10 kg. korpá. Hogy a csontképződés jobban haladjon, nagyon célszerű főleg olyan malacokkal, amelyek nem járnak legelőt, kevés meszet etetni. E célra legalkalmasabb az iszapolt kréta, melyből fejenként 5—12 gr.-ot kell adni.

A lótenyésztés és kereskedelem is olyan lendületet vett, hogy érdemes vele foglalkozni, de csak abban az esetben, ha a tenyésztett anyag *legalább is megüti a katonai lóanyaggal szemben levő igényeket.* Ily anyag nevelésének első feltétele, hogy vagy a kanca vagy a mén, főképp ez utóbbi félvér legyen, amihez minden kiscgazda könnyen hozzájuthat fedezetési állomásokon; és ha némelykor sokalja is a gazda a hágtási díjat, ne sajnálja, pénze jól fog kamatozni. Tudok rá esetet, hogy egy nagyközség lóállomány nivóját 3 db mezőhegyesi mén rövid pár év alatt annyira emelte, hogy a községből nem adnak ki csikót 1000 K. alul. Ha aztán már meg van az anyag, lényeges, sőt elsőrendű fontosságú annak takarmányozása is. Bár egy jó magyar közmondás erre vonatkozólag teljes felvilágosítást nyújt: „Kanca elli a csikót, de zab az anyja“, mégis némileg lehet a zabot is, ha nem is pótolni, de helyettesíteni.

Ha kitartó, gyors mozgásra akarunk lovat nevelni, akkor az csikó korában sem tartható szalmán, mert a szalma nagyon kitérít a zsigereket, amelyeket ismét kis térfogatúvá kell tenni, ami pedig egyik legfontosabb előfeltétele a gyors mozgási képességnek. Katonai célokra télen át lehet jóformán kizárólag csak füllesztett takarmányon tartani azokat, amely áll tavaszi szalmaszecsckából, répából és korpából. Ami zsirt, petyhüdtiséget télen át a csikók ezen takarmányozás mellett magukra szednek, azt nyáron a legelőn kinyargalják s a tulajdonos a remonda asszentálásnál a legjobb eredményeket éri el. Tehát nem lehetetlen főleg télen át csak zabon és szalmán tartani a csikókat, de ez esetben is jobb füllesztett takarmányt adni nekik, mert ezt szívesebben, nagyobb mennyiségben fogyasztják.

Kifejlődött lovaknak közepes munkában minden 1000 kg. elősúlyra 8 kg. zab mellett adjunk 10 kg. szálastakarmányt és 5 kg. árpaszalmát.

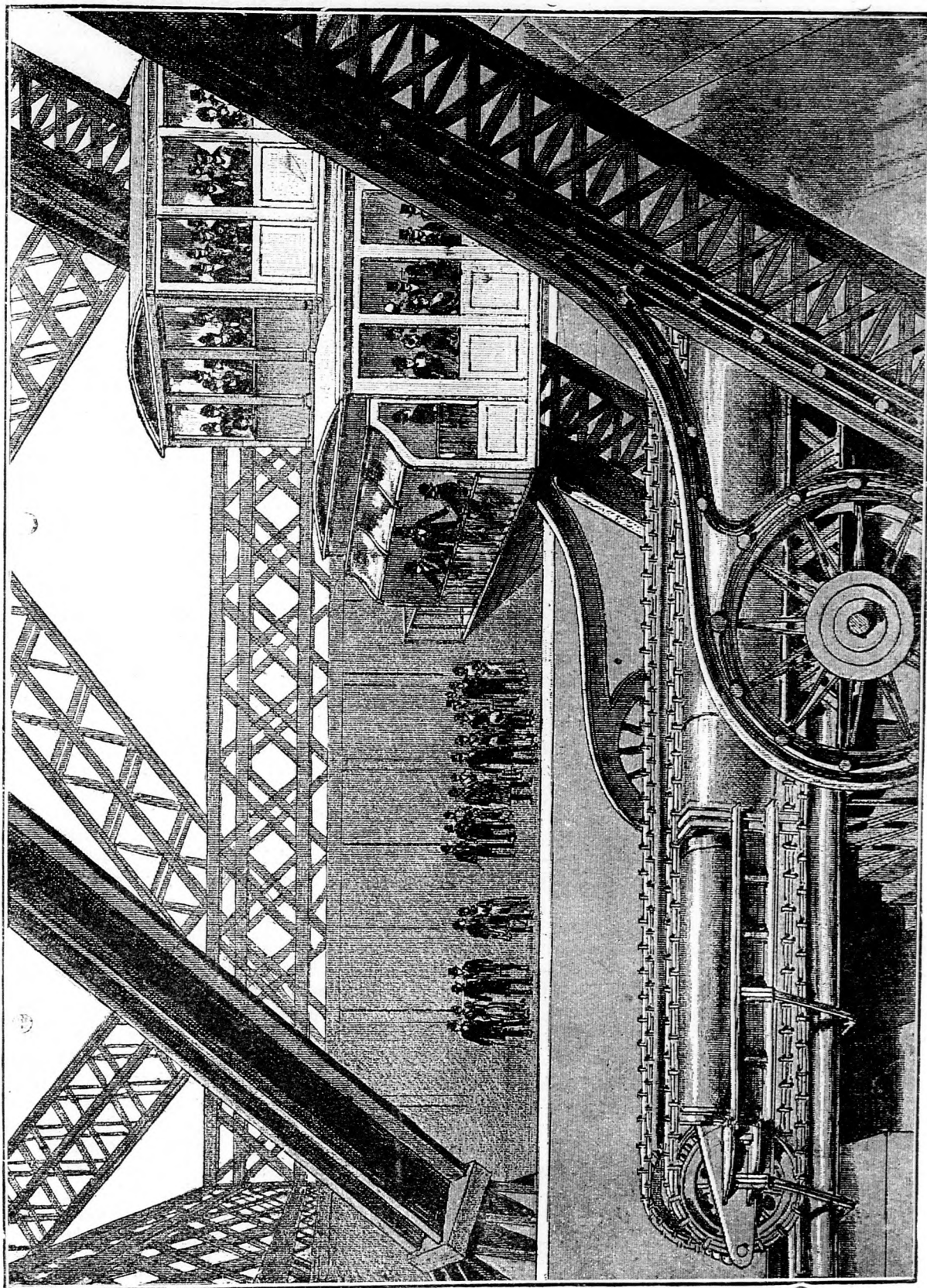
Mészpor felhasználása.

A meszet (és így a mézsporit is) leginkább indirekt hatásánál fogva tekinthetjük talajjavítónak. A méz, a talaj nehezen oldódó vegyületeinek oldhatóságát gyorsítja,

sivel
ndo-
edni.
nden
lmet
dve,
nász,
neg-
óna-
lyra)
úza-
ban
kg.
épa,
kor-
ogy
zerű
előt,
polt

etet
n az
ti a
yag
y a
den
on;
íjat,
etet,
ező-
ogy
Ha
ndü
y ar
íjt:
leg
eni.
eni,
t a
nét
eto-
nai
esz-
ara-
dt-
lett
k s
ed-
át
en
si-
den
kg.

A párisi Eiffel-torony felhúzó gépe.

ekt
a
tja,

a humusznak felbomlását elősegíti, vagyis a meszezéssel több könnyen felvehető növényi táplálék képződik, ami a nagyobb termésekben jut kifejezésre. Másrészt a meszezéssel javítjuk a talaj fizikai tulajdonságait, ami különösen az agyagtalajoknál bír nagy fontossággal. A meszezéssel a kötött talaj porhanyóbbá, könnyebben megmunkálhatóvá válik. Különösen hangsúlyozom azonban, hogy a mész a talaj táplálóanyagainak nagyobb mérvű kiaknázását mozdítja elő, vagyis a mész a talajerő rovására növeli a termést. Épp azért a meszezett talajok termőképessége csakis fokozottabb trágyázással tartható fenn, természetesen azon esetbe, ha a föld ismételen, többszörösen részesül meszezésben. Egyízbeni meszezésnél az említett bajoktól félni nem kell.

A meszezés csaknem összes kulturnövényeinkre jó hatású, de azért elsősorban a pillangósvirágú takarmánynövények hálálják meg legbiztosabban, így a lóhere, lucerna, bükköny, a kalászosok közül a zab. Zabosbükköny alá adva egyúttal az utána következő buzánál a minőségre szokott jó hatást gyakorolni. Igen jó hatást gyakorol a rétekre való kiszórása is.

A mészpport legjobb tavasszal, ha a föld annyira megsikkadt, hogy szántható, kiszórni; kiszórás után azonnal fogasolva, nyomban leszántandó sekélyen. Vagyis a kiszórást nyomon kövesse a szántás. A mészpport legjobb apró, egymástól egyforma távolságban levő kupacokba rakni a szántóföldön s lapáttal egyenletesen eltergetni. A talaj kötöttsége s a mészpport minősége szerint k. holdanként 20—60 q. szükséges. Minél kötöttebb, minél mészszegényebb a talaj, annál több veendő és megfordítva.

Megjegyzem még, hogy a meszezéssel egyidejűleg ne adjunk istállótrágyát, mert ennek felbomlását nagyon gyorsítja egyrészt, másrészt a trágyában foglalt nitrogén egy része veszendőbe megy elillanás tolytán. Trágyázni a meszezés után 2—3 évre kell, mert tudvalevőleg ugyanazt a táblát 5—6 évnél előbb nem szabad újólag megmeszezni.

K. K.

Régi zsindegyfedelek átfedése. A zsindegytető előbb-utóbb olyan állapotban kerül, hogy már jó lenne újra fedni, de mindenki igen szívesen húzza-halasztja azon reményben, hogy no még egy évig kitar. Ilyen esetben célszerű a régi zsindegytetőt átfedni. Régi zsindegyfedelek rendes és 15—20 évig tartó átfedésére az aszfaltlemez kiválóan alkalmas. A tető nagyobb lyukait azonban okvetlenül ki kell foltoznia akár egyszerű faszindegyfedéssel, akár 20 mm. vastag deszkákkal, mert különben nem erősítheti le kellően a háromszögű léceket s kiteszi magát annak a veszélynek is, hogy e helyen már munkaközben is átnyomják, kilyukasztják a lemezt a rajta járó munkások. E foltozás azonban csakis a nagyobb lyukakra terjed. Szükséges továbbá még az orom mentén is egy-egy deszkát vonni, hogy a lemez erősen leszegezhető legyen s a vihar fel ne téphesse.

Az aszfaltlemez-fedés költsége per m² kb. 1.30—1.50 koronába kerül. A kátrányos lemezé 20—30 fillérrel olcsóbb, de a fentartást is beszámítva, idővel drágább lesz s így nem ajánlható. Lehetne ugyan mondjuk III—IV. minőségű kátránylemezzel a tetőt 80—90 fillérért is befedni és pedig vízszintesen, tehát lécek nélkül, ezt azonban még ideiglenes épületeknél is csak ott merném alkalmazni, hol az épület nagyon védett helyen áll. Ellenkező esetben kár az így kidobott minden fillérért, mert biztosra veheti, hogy az első nagyobb szélvihar a papírt kikezdi, esetleg a felét lehordja. A tető kifoltozása, ha tényleg olyan rossz állapotban van, belekerülhet átlag, az egész tető felületét számítva, négy-szögméterenkint 50—60 fillérbe is.

Sz. Gy.

Levágott állatokról szóló marhalevél beszoigál-tatása. Az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 40,000. sz. miniszteri rendelet 46. §-a értelmében, aki közfo-gyasztásra szánt bármely fajú állatot levágni akar, köteles azt a vágóbiztosnak bejelenteni s egyúttal a levágandó állatról szóló marhalevelet a vágóbiztosnak átadni. A vágóbiztos az átvett marhalevél alapján köteles az állat azonosságát megállapítani és az állat egészségi állapotát levágás előtt és levágás után meg-vizsgálni. Aki saját nevelésű állatot vág vagy vágat le, arról marhalevelet felmutatni nem köteles. Aki a leölt állatokról szóló marhalevelet be nem szolgál-tatja, az kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sujtható.

F. L.

— **Az istállók és az állatok egészsége.** A fertőző beteg-ségek elleni védekezésnél nagy jelentősége van az istálló egészség-ügyi berendezésének. Jól szellőzött, világos és tiszta istállókban tartott állatok rendszerint ellentállóbbak a betegségekkel szemben, míg a hiányosan szellőzött, sötét istállókban a lélekző és emésztő szervek hurutjai, emésztési zavarok, stb. gyakoriak, melyek a fer-tőző betegségekre is hajlamosítanak. *Levegő, világosság és tiszta-ság* tehát azok a kellékek, melyekre az istállózott állatoknak leg-inkább szükségük van. Levegőt kiadó szellőztetéssel lehet nyerni; világosságot azonban különösen a rosszul épült istállókba már jóval nehezebb bevinni. Ilyen esetekben a falak és a tetőzet meszezésével lehet némileg a világítási viszonyokat javítani. A világos-sággal többnyire együtt jár a tisztaság is. Különösen az etető- és itatószerkezetek és berendezések (jászolok) tisztántartására kell nagy súlyt helyezni, különben gyomor- és bélhurut, emésztési zavarok lépnek fel. A *szellőztetés* az ajtók és ablakok kinyitása, esetleg szellőztetők alkalmazása útján eszközölhető. A *világosság és tiszta-ság*, mint már fentebb jelezve volt, gyakori *meszelés* által is elő-segíthető és fokozható.

A tengeriszárnak feltépett állapotban etetése. Az Ásványi-féle tengeriszártépő segélyével módunkban van a tengeriszárból egy sokkalta értékesebb takarmányt létesíteni, mint aminő a tépetlen állapotban levő tengeriszár. Nem azért válik értékesebbé, mintha tépés közben megszaporodna a benne levő táplálóanyag-mennyiség, hanem azért, hogy megkönnyítetik a rágás, miáltal fokoztatik a takarmány zsírtermelő képes-sége, minek következtében a tépett kukoricaszár 54°/o-kal nagyobb értékű, mint a tépetlen, vagyis tehát ha a tépetlen 1 koronát ér mázsánként, a tépett értéke 1 korona 54 fillér. A széttépett tengeriszár eltartása a legkülönbözőbb módon történik. Eltartható szárazon, padlásokon, kazlakban, amely esetben répával, tőkkel vagy egyéb magas víztartalmú anyaggal keverve füllesz-teni célszerű feletetés előtt, miáltal tápláló hatása még inkább fokoztatik. Tulajdonképpen ez a legajánlhatóbb, legcélszerűbb eltartási módja. De zsombolyázható is, amely esetben a zsombolyázás keresztülvitele szerint vagy barna széna, vagy savanyú takarmány nyerhető belőle, utóbbi csak abban az esetben, ha nedves állapotban rakjuk be. Ha savanyú takarmányt akarunk készíteni belőle, biztosabb és jobb eredményt érünk el, ha falazott veremben tartjuk el. Minden szálastakar-mány veszt víztartalmából idők folytán s ezzel értékéből is. Így van ez a kukoricaszárral is; akár tépetlenül, akár tépetten, de szárazon tartjuk el tavaszig, veszt értékéből, ha talán nem is sokat. De mert minden-képpen veszt, még zsombolyázott vagy bevermelt állapotban is, semmi elfogadható indok nem szól amellet, hogy részben tavasszal tépessük fel, sőt tépetlen állapotban kisebb lévén felülete, kisebb lesz az elpárolgás is, mintha tépett állapotban szárazon tartanók el.

—csy.

MULATTATÓ

A mentőtanu.

Az elnök föltette a szemüvegét és az aktákba bámult:

— Neve — Kim István, huszonnégy éves, róm. kat. vallású, nőtlen földbirtokos, figyelmeztetem az eskü szentségére, melyet vallomására tenni fog. Mit tud az esetről?

A tanu napbarnított, erős vállú s kissé elbizakodott arcú fiatal úr, körülnézett a teremben s a főtárgyalás jegyzőkönyvét vezető aljegyzőre, tepajtására hunyorított.

— Igen tisztelt Esküdtbiróság, tekintetes királyi Törvényszék. Mindenekelőtt fontosnak tartom kijelenteni, hogy vádlottnak iskolatársa vagyok ugyan s bár ő ugyanabban a faluban volt segédtanító, ahol birtokaim fekszenek —

Az egyik szavazóbíró ceruzájával belebökött a levegőbe:

— Az érdekeltség szempontjából tanunak mennyi az ingatlana, hány hold s nem adósa-e a vádlott?

A tanu a zsebébe mélyesztette a kezét.

— Az ingatlanom száz prima hold s a vádlott nem adósom. Soha se voltam vele efajta bizalmas összeköttetésben, mert nekem egészen más összeköttetésem vannak. Mikor a vádlott falunkba jött, azonnal feltűnt csendes, a félszegségig szerény viselkedése. Sokszor kocsmázni, duhajkodni, vagy vadászni csaltuk — tetszik tudni inkább a hecc kedvéért — de ő futott előlünk. Egyszerre megváltozott aztán, hogy a falu postamestert apott s Fekete Varga István beült a postahivatalba. A segédtanítót mintha kicserélték volna, társaságba kezdett járni s mi azonnal tudtuk, hogy szerelmes — Fekete Varga Istvánnéba.

A tanu a vádlottra pillantott, hogy fölhívja igazságtételre. Ez csendesen, letargikusan ült, szemét a semmibe meresztette, nem törődött már a sorsa folyásával. A főtárgyalás előtt cellájában eltöltött utolsó éj, az a rettenetes hosszú út, az a vesszőztatás a cellától a tolongó folyosón át a tárgyalási teremig, a telt karzat, ügyvédjének minduntalan feltűnéskeresése már a legelső délelőttön megfojtotta minden érzékét s a bitófánál jobban meggyötörte. Azonnal tudta, hogy nincs menekülés a számára, az első félóránban iszonyuan hosszúnak találta az esküdtek kisorsolását, elhelyezkedését és fészkelődését, de aztán később a fájdalomtól teljesen eltompított, megbénult idegekkel várt elkerülhetetlen sorsára.

Az egyik esküdt azt a kérdést tette föl, milyen volt a postamesternő és huncutkásan kacintott a karzaton színeskedő női kalapokra.

A tanu arcát a gavalléros önbizalom futotta el. Lőszakértők regélnék így telivér paripákról:

— Magos, karcús, gyönyörű asszony. Kissé kacér, de tisztelt esküdt uraim, melyik asszony nem az? Szerette a vendégséget és mindenkinek bevallotta, hogy Hamupipőke, hogy Csipkerózsza, hogy átok verte az ura mellé. Nem is voltak egymáshoz illők! A bagoly és a fecske egy fészekben, ahogy azt akkoriban én utánam az egész falu nevette. Bizony mi mindnyájan a bolondja voltunk, ki kisebb, ki nagyobb szerencsével,

ki hosszabb, ki rövidebb ideig, de nem vettük túlkomolyan az egészet. Hogy az asszony kacér — istenem, gombház!

Megpödörte a bajuszát és fogadta azt a képzel, néma tapsot, mely feléje szállt. Az asszonyi kalaperdő megrengett, mint a virágos mező a pajkos fuvalatra.

— Csak maga a vádlott vette tekintetes Törvényszék nagyon szívére a szerelmet. Mi kártyába és ivásba csapoljuk le szenvedéseinket, ő, szegény fiu — s ezt a tanu oly tengernyi megvetéssel mondta — szeretett és szenvedett egymagába. Fekete Varga Istvánné kacérkodott vele, de akkor még válaszatlanul hagyta szívekkel kirajzolt szerelmes leveleit. Közbe eljött a hűsvét s az asszony megvallotta, hogy anyaságba esett.

— Ez igen fontos, ez igen fontos — pattant fel a baloldali szavazóbíró — be tudja ezt az időpontot a tanu valamiképp igazolni?

— Hogyne, tekintetes királyi Törvényszék. Egy emberélet megmentéséért lovagiát'an leszek s az immár halott asszony emlékéért feláldozom az élő bűnös szenvedéseiről. Abban az időben ilyen szerelmes leveleket írt a boldogtalan asszony.

A vádlott fehér arcát pirosra festette a vér. Elköltözött szerelme, minden fiatalsága, egész élete egyetlen emléket így meggyalázni. Mintha szíven vágták volna, úgy pattant fel kétségbeesetten:

— Nem engedem odaadni.

Az ügyvédje azonnal készen volt a replikával, de még előbb az ügyész kérte mellőzni a levelek felolvasását. Mire az? Egy hisztérikus, erkölcstelen asszony beteges ömlengései úgy sem téveszthetik meg az esküdtbirák igazságérzését. A védő természetesen egészen más véleményen volt. Egyetlen momentumot sem szabad felderítetlenül hagyni. Igenis lássa a bíróság, hogy védenca milyen lelki állapotban követte el a gyilkosságot. Mérlegelje a bíróság, hogy egy fiatal szerető szívet milyen sötét, beszámíthatatlan kétségbeesésbe kergetett a szerelem.

Az öreg fiskális megnyomkodta zsebkendőjével szemét s a szakálába is belekotorászott, mintha ott is az alápergő könnyecskéket kereste volna.

A bíróság rövid tanácskozásra vonult vissza, fejenkint megivott két pohár sört s elhatározta a levelek felolvasatását.

— Meddig fog ez még tartani, — kérdezte félig hangosan az egyik kövér esküdt, aki naponkint öt koronát fizetett rá a törvényes napidíjra, de a karzat lepisszgte s az elnök lecsengette mind a kettőt. Ő már tul volt a sörén.

A nagy csomag illatos asszonyi levélből a jegyző kimarkolászott vagy ötöt s egyhangúan, pont és vessző nélkül, ami úgy sem volt bennük, ledarálta:

„Egyetlenem nagyon szerencsétlennek érzem magam mert tegnap kint kellett lenni a kapásoknál és így nem fogadhatalak piros budoáromban pedig nagyon sok mondanivalóm is volna az uram mintha észrevett volna valamit vizsgálhatja a fehérenemüket tehát holnap okvetlenül jöjj el alkonyat előtt a nagy diófához ezerszer csókol Anyucid.“

— Dátum nincs, mondta a jegyző s felkapott egy másik levelet:

„Rettenetes ezek az émelygések, amelyekről neked panaszkodtam inkább elhervadok, de nem akarok babát bárhogy is haragudjál és megvessél ezér én a fiatalágomat nem áldozom fel egy szerencsétlen anyaságért azért ne félj nem lesz semmi bajod mert a gazdatisztné és a Nemcsikné is tudnak egy javasasszonyt a városban igen szeretném ha te is a városba jönnél legalább segítenél a bevásárlásokhoz hú Cicádnak“.

A jegyző megforgatta a levelet s ünnepélyesen beharsogta a terembe:

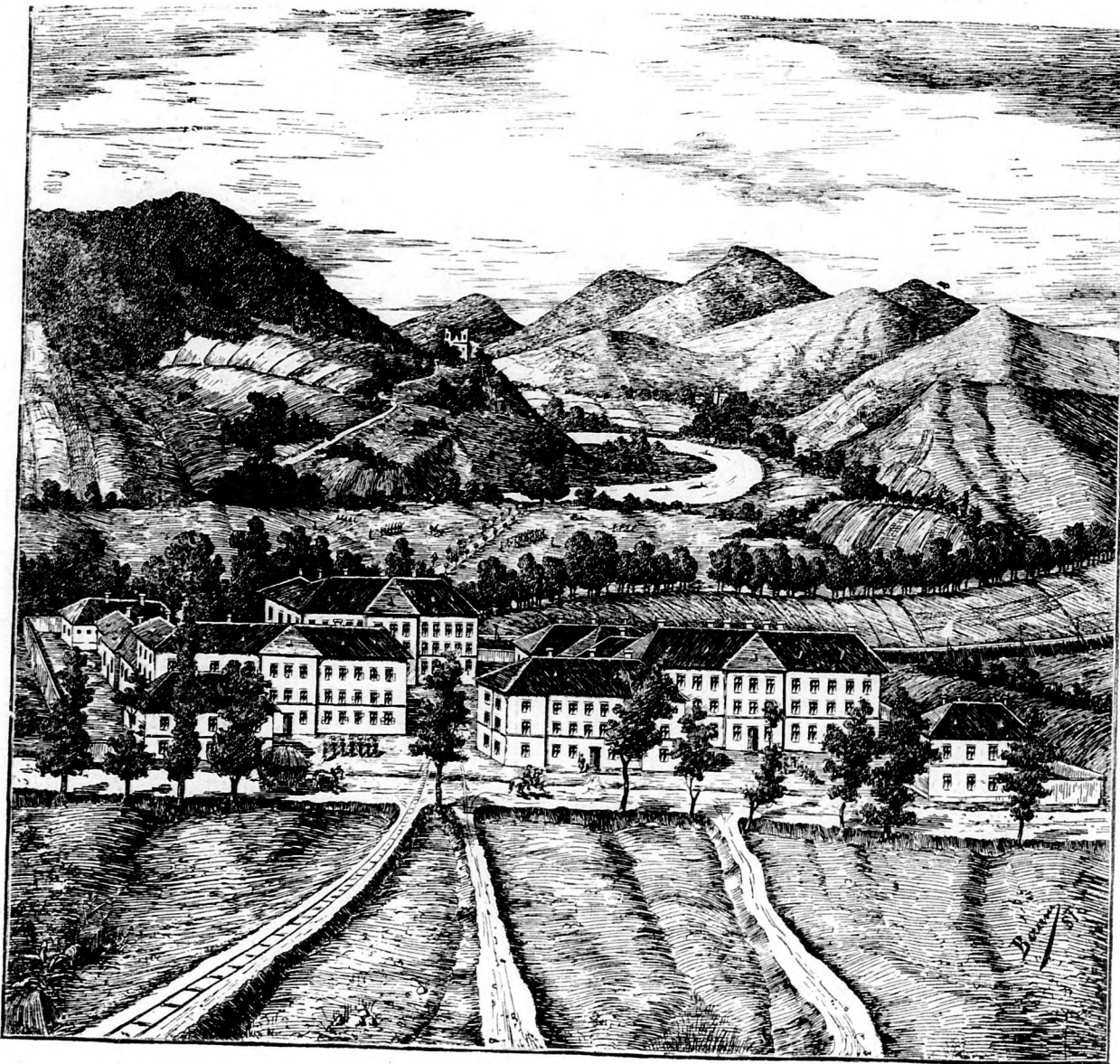
méltóztatik. A leveleket nem vádlott kapta, azok az én leveleim, azokat az asszony hozzám írta.

Abban a pillanatban hangos, szívtépő zokogás visított át a termen. A vádlott lecsuklott fejvel, vékony, gyerek-vinnyogással sírt. A bíróság megütődve tekintett rá, aztán egymásra néztek s megint visszavonultak röviden tanácskozni.

— A bíróság mellőzi a levelek felolvasását — határozta öt perc mulva az elnök s a sóskifliből egyik fogában maradt köménymagot harapta ketté.

— A tanu folytassa vallomását.

— Ezek után három hétre Fekete Varga Istvánné

A Vág völgyéből.

— Dátum — április 24.

— Ebből talán elég lesz — szólt közbe az elnök — folytassuk hát a tanukihallgatást.

— Rendelkezésükre állok — hajtotta meg magát elegánsan a tanu — tehát . . . hol is hagytuk tekintetes királyi Törvényszék?

Az ügyész elégtelen mosolygott, de a védő haragosan pattant föl s védenca nevében követelte az összes levelek felolvasását. A leveleket úgy is az ő védenca kapta, azok az övéi, azok fölött szabadon rendelkezik, kéri a teljes felolvasást.

A tanu mosolyogva pillantott az ügyvédre.

— Pardon, pardon igen tisztelt ügyvéd úr, tévedni

váratlanul meghalt. A tekintetes királyi Törvényszék már kiderítette, hogy nem javasasszony, hanem Varga Istvánné önmaga hajtotta végre magán azt a . . . azt a . . .

— Műtétet — bólintott az elnök.

— Amely a halálát okozta. A temetésen ott volt az egész falu s amikor az alacsony, gyergyafüsttől és melegtől sűrű szobában már a koporsót akarták leszegezni — akkor én éppen a vádlott mellett álltam. A szerencsétlen férj még egyszer, utoljára borult felesége holttestére s átkapva a vállán, kétségbeesetten zokogott:

— Így kellett neked elpusztulnod, így hagytál itt

engem Katóka? Ebben az árvaságban? Úgy-e mindig mondtam, hogy ne félj a gyerekektől, hogy ne félj az én drága kis magzatomtól. De te rossz anya voltál Kató és most örök hidegséggel megvert az Isten!

A vádlott a zsebkendőjét kapta elő, hogy idegen halott koporsójánál az egész falu előtt elfojtsa a sírását s ekkor esett ki a kezéből ez a kis játékszer-revolver, amely a királyi Törvényszék asztalán fekszik. Még lehajoltam érte, fölemeltem s azzal a gondolatlan nyujtottam oda a gazdájának, hogy más legény kell az öngyilkossághoz, amilyen fiam, te vagy! Akkor már a vádlott önkívületi állapotban volt. Rámeredt a koporsóra és halkán egyre azt hajtogatta: Hogy gyalázza és hogy csókolja, hogy csókolja!...

Én vissza akartam rántani, de akkor ő már a koporsó mellé ugrott és félrelökve a férjét, a halott arcára hajolt. Mindenki megdöbbenve tekintett oda. A féle-

A mentőtanum megölt. Csak azért rimánkodhatom még, hogy elítéljenek. Itéljenek el, ha Isten ismernek s ha van még jóság, irgalom ezen a földön.

Az esküdtek fölmentették.

Miklós Jenő.

APRÓSÁGOK.

Kutyák mint csempészek. A határszéleken csempészek sokszor kutyákat is tanítanak be ennek a veszedelmes mesterségnek a folytatására. Különösen a svájci-olasz határon üzik ezt a csempészek s hogy mily nagy mértékben, kiténik abból, hogy az utolsó három hónapban nem kevesebb, mint 270 kutyát lőttek le az olasz vámhivatalnokok, mert általuk dohányt, cukrot és sőt akartak Svájcba kicsempészni. Ezekre az árucikkekre igen magas vám van kivétel és az olasz kormány ezért

Nagyvárosi utca.

lem és izgalom csoportokba verte az embereket s valaki hátul belekiabálta a füleinkbe:

— El kell verni onnan a bitangot!

Erre a kiáltásra ocsudott fel a férj. A szerencsétlen csak a maga halottját védte, de a vádlottat nem tudta a koporsóról lefejtetni. S ebben az örületes dulakodásban lerántották a koporsót is s mindhárman szinte egy gomolyagban ott fetrengtek a földön. A legszélső gyertyatartó hosszában rájuk esett s meggyújtotta a halott csipkés fehér ruháját. Ketten ugrottunk oda csak, a többiek menekültek ki a szobából. De már mi is későn jöttünk. A vádlott revolverével az őt fojtogató Fekete Varga István fejébe lőtt.

Az elnök czeruzájával a bűnös felé bökött.

— Van a vallomásra valami megjegyezni valója?

A sápadt ember erejének minden megfeszítésével felállott. Tisztán, tagozottan s imára kulcsolt kézzel mondta el utolsó akaratát:

— Öltem. Bűnös szerelemből, egy álomért. De ez az álom az életem volt. Most már ettől is megfosztottak.

a határt dróthálóval vétette körül, amelynek kapuit jelzőharangokkal látta el és minden száz méternyi távolságnál egy-egy finác áll őrt töltött fegyverével. Ezen szigorú intézkedés folytán a csempészek nem tudták mesterségüket tovább is folytatni és az a ravasz ötletük támadt, hogy kutyákat fognak betanítani. A kutyát először egy olasz határfalucskába viszik, ahol etetik, itatják, szóval minden jóval tartják. Azután több hét múltán a legközelebbi svájci faluba viszik, ahol az olasz vámhivatalnok egyenruhájába bujt ember időnkint föl-alá jár, míg csak ugrókapuhoz nem ér, amelyet azután belök. Ha most az ott elhelyezett jelzőharag megszólal, az ő a kutyára lő, de ha nem találja el, a becsempészett árúk többé nem lehetnek becslés tárgyai, mert minden árú, amely egyszer a határon túl van, úgy tekintendő, mintha az utána járó vámot már megfizették volna. Ha valamely kutyára kétszer-háromszor is lőttek, akkor az igen óvatos lesz és megvárja, míg a hivatalnok a rábízott terület legmesszebb fekvő részén van és akkor úgy igyekszik a kapun keresztül jutni, hogy a harang meg ne

szólaljon. Az ilyen tapasztalt kutyával aztán már értékesebb dolgokat csempésznek.

= **Egyiptomi állatmumiák.** *Lortet* és *Gaillard*, francia természettudósok nemrégiben az ó-egyiptomi állatmumiákat tanulmányozták természettudományi és ősvallási szempontból s nagyon érdekes eredményekhez jutottak. A bebalzsamozott állatmumiák között megvannak a legkülönbözőbb állatfajok, úgymint szarvasmarha, gazella, mouflon, macska, krokodil, ragadozó madarak, halak és egyebek. Különös fölfedezésük az, hogy ezek az állatok alig különböznek az Egyiptomban ma is élőktől. Alakjára nézve tehát az egyiptomi állatvilág semmit sem változott az utolsó néhány évezred alatt. Csak az ibisz madárnak volt akkoriban hosszabb lába, mint ma s ezt a különbséget egyformán magyarázza a két tudós, hogy tudniillik a Nilus mocsarait azóta folyton szárították mesterséges úton. A vakondok mumiáit érdekes koporsóban, kis fából vagy bronzból készült ládikókban őrizték s tették el. De a táplálkozás céljából tenyésztett állatokat: kacsát, libát, a különböző halfajokat soha sem balzsamozták be, épúgy a teherhordó állatokat sem: a tevét, lovat és szamarat. A bebalzsamozás okaira nézve azonban már nem tudott a két tudós megegyezni. *Lortet*, *Herodotra* hivatkozva, azt vitatja, hogy a bebalzsamozás szokását a lélekvándorlás hite hozta létre; az emberek azt akarták, hogy azok az állatok, a melyekben meghalt emberek lelkei lakoztak, meg legyenek óva az elpusztulástól. Ezzel szemben *Gaillard* álláspontja az, hogy a lélekvándorlás poézise a görögöktől költözött az egyiptomiak tudatába; de a bebalzsamozásnak nem ez az oka, hanem az a fölfogás, hogy az állatoknak egynéhány fajtáját tisztelni kell, mert azok mind egy-egy istennek megtestesülései; a bikában *Opis* vagy *Mnevis* istent imádták, a sólyomban *Horust*, az ibiszben *Thot*-ot, a kutyában *Anubist* stb. Egyéb, közönséges állatfajokat is bebalzsamoztak, de csak azért, hogy a túlvilágon gyönyörködhesseken kedvelt állataikban, vagy hogy legyen miből táplálkozniok odaát. Ezt bizonyítja az is, hogy mindazok a népek, a melyek hittek a túlvilági életben, ugyanazt a fölfogást vallották.

Kutya mint pénzbeszedő. London legkiválóbb kutyája, Waterloo Jack, hosszas hű szolgálat után nyugalomba vonul. Jack a Waterloo előnevet a hasonló nevű londoni vasútállomástól kapta, ahol hosszú ideig szolgált mint pénzbeszedő. Jack az állomás különlegessége volt. Hűségesen, éjjel-nappal ott ült az állomás bejárájánál, szájában táblát tartott, nyakán pedig egy persely lógott, melybe az utazók a vasuti alkalmazottak árvapénztárának szánt filléreiket dobták. Jack mintegy 25,000 koronát gyűjtött össze, és becsületére válik, hogy egyetlen fillért sem sikkasztott el belőle. Jack becsületessége Angolországban közmondásossá vált, s a leleményes angolok találtak is rá módot, hogy a hűséges Jackot megjutalmazzák. Külön Jack számára bronz-éremet alapítottak s mindannyiszor, mikor Jack 2500 koronát gyűjtött össze, egyet nyakába akasztottak. Jacknak most már 10 kitüntetése van. De az idő eljárt, Jack is megöregedett s nyugalomba kell vonulnia. Am kivel helyettesítsék. Ha embert állítanak az ajtóhoz, az mindenesetre többre kerül, mint Jack és ellenőrizni is kellene s egy szép napon hátha meglépne az összegyűjtött pénzzel. Végre ezután elhatározták, hogy Waterloo Jack helyére ismét egy kutyát állítanak. Ez olcsóbb is, megbízhatóbb is.

A menyét mint halrabló. A morva halászati egyesület jelentése szerint, az Otava-folyó partján egy cserkésző vadász egy menyétet pillantott meg, mely, külseje után ítélve, mintegy 12 cm. hosszú süllőt tartott szájában, a mely halfaj a nevezett folyóban elég bőven található. A mint a kis rabló észrevette, hogy a vadász őt figyel, nagy sietve menekülni igyekezett, és pedig úgy, hogy a vízbe ugrott s prédájával együtt azt átúszva, csakhamar eltűnt a mintegy 60 m. széles folyó tulsó partján álló bokrok között. A hol a vadász a menyétet megpillantotta, még négy hálnak csontváza hevert. Ugyanezen a helyen az említett vadász ismételt látott menyétet.

KÉPEINKHEZ.

Képeinkhez. Mai képeinken bemutatjuk a párisi Eiffel-torony felhúzó gépét, úgyszintén a magyar Felvidék egyik legszebbjét, a Vág völgyét, melyről azt mondák az ittjárt külföldiek is, hogy egyike Európa legszebb vidékeinek. — A párisi Eiffeltorony, amelyet egy Eiffel nevű mérnök épített, a legmagasabb torony a világon.

Kocka-rejtvény.

Mitrenga Károly-tól.

A	A	A	A	A	A második magyar könyvnyomtató
A	A	A	Á	Á	Híres magyar színész
Á	B	B	C	D	Egy nemesi család neve
G	G	G	H	I	Aratáshoz szükséges
I	I	K	K	K	Liba teszi
L	R	R	R	R	Konyhakerti növény
O	O	O	O	O	Kártyajáték
P	P	S	S	S	Szeged is ez
T	T	V	Z	Z	Fiú név

A megfejtett szavak úgy állítandók egymás alá, hogy a vastagabb vonalú koczkákba eső betűk egy hazafiassággal össze nem férhető cselekedetet adjanak.

Megfejtési határidő 1907. szeptember hó 20.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 35. számában közölt talány megfejtése

„Kisfaludy Sándor.”

Helyesen fejtették meg a következők: Bakonyi István, Győri József, Bárány Kálmán, Kugler Jenő, Szabados Pál, Tányerosi Menyhért, Egresi Géza, Hegedűs Adám, Veréb Jakab, Komoly Ferenc, *Szöllősi Károly* és Szemetes Jenő.

A sorshuzásnál *Szöllősi Károly* nevét huzzuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

LEVELES SZEKRENY.

Szűts Dénes. Kérelmét teljesítettük és a lapot szept. elsejétől kezdve megküldöttük; óhaja szerint pedig a lapot újévig rendszeresen küldjük. Kerünk ezért 2 korona 70 fillér előfizetési díjat beküldeni a kiadóhivatalba.

Lakatos Ede. A kért 34-ik számot még a múlt héten postára adtuk.

Berneker Ferenc. Szíves értesítését tudomásul vettük és az egyik lappéldányt beszüntettük.

G. A. Önök minden kétséget kizáróan kihágást követtek el, mert iparszerűleg foglalkoznak vámörléssel és iparigazolványuk nincs. Emiatt a hatóság önöket megbírságozhatja, a vámörlést azonban be nem tilthatja. Jó lesz tehát vagy ipari igazolványt szerezni, vagy a vámörlést beszüntetni.

M. M. A vásárpénztár részvényei jövedelmező befektetésnek ígérkeznek, ajánljuk azok beszerzését.

K. Gy. A kérdéses megvétől még nem érkezett hozzánk belépési nyilatkozat.

F. E. A mintagazdaság felállítása tekintetében tessék ajánlatával a megyéjébeli gazd. egyesülethez fordulni.

K. F. Sorsjegyét meg eddig nem huzzták ki.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 szeptember 5.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 90—1.50 K., helybeli borjúhús 1.20—1.30 K., sertéshús 90—1.30 K., szalonna füstölt 130—140 K., szalonna, olvasztani való 1.30—1.40 K., háj 140—152 K., sertésszír 1.30—1.52 K. — **Füstöltus:** (vidéki) kg.-ja 1.30—1.80 K., hazai sonka 1.40—2—K. szalámi 3.80—4.20 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1.20—1.80 K., sütni való csirke 2—2.40 K., kacsa, hizott 4—6—K., lud, hizott 10—16—K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka ———— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő). Buza 22—23.05 K. Rozs 18.65 K-tól 18.85 K-ig. Árpa 15.50 K-tól 15.50 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16.40—K. Tengeri 13—14.2 K

Tevaj: (centrifugált) 2—2.20 K., főzővaj 1.40—1.70 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 8—29 fillér.

Tojás: hácskai 75—80 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 5—6—K., rózsás új 5—6—K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
	K. 35.20	34.20	33.20	32.40	31.60	30.60	29.60	28.20

Takarmányvásár. Réti széna 6—9—muhar 7—8.40 zsup-szalma 5—6—alomszalma 4.80—5.40

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::
 Magyar házi-ipar. ———— Magyar termények.
 Söprűk, szatyorok, gyékények, bőrbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:
:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

73318. VIII/1. 1907. szám.

Hirdetés.

Szénkéneg szállításához szükséges kettőezer (2000) egyenként egy métermázsas szénkéneg köbtartalmának megfelelő szénkéneghordó beszerzése céljából ezennel árlejtés hirdetik. Felhivatnak mindazok, a kik ily hordókat szállítani hajlandók, hogy erre vonatkozó ajánlatukat zárt borítékban folyó évi szeptember 12-ének délelőtti fél 12 órájáig a földmivelésügyi miniszterium segédhivatali főigazgatójához (földmivelésügyi miniszterium, félemelet 29. ajtó) nyujtsák be, a mely napon déli 12 órakor a beérkezett ajánlatok nyilvánosan birottságilag a miniszterium tanácstermében (I. emelet, 37. ajtó) fognak felbontatni. A hordó alakjára, anyagára, úrtartalmára, méreteire, szerkezetére, valamint a szállítás és átvétel módzataira vonatkozó részletes feltételekről a földmivelésügyi miniszterium VIII. főosztályában (II. emelet, 86. ajtó) tájékozás szerezhető, illetőleg az írásba foglalt feltételek kívánatra megküldetnek. Önálló iparosok, a kik iparukat saját maguk vezetik, vagy iparos szövetkezetek jogosítva vannak nem csak a fent kitett 2000 hordó egész mennyiségére ajánlatot tenni, hanem ezen mennyiségnek csak egy részére is.

Budapest, 1907 augusztus 27.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelésügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

elsőrendű minőségben szállít:

Egy- és többvasu ekéket, MOSONI DRILL sorvetőgépeket

Gabonatisztító ROSTÁK SZELELŐ ROSTÁK ::
 üszkös gabona tisztítására

== Vas- és faállványu konkolyozók :: Burgonyakiemelőgépek ::

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a. Fiókraktárak: Lébreczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. & TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 10. SZÁM.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával: 1.970.340.— kor.
Tartalékok: 764.760.16 kor.

	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	90.349.—	kor.
1902. évi fölösleg	59.782.28	kor.
1903. évi fölösleg	109.831.73	kor.
1904. évi fölösleg	72.438.23	kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60	kor.
1906. évi fölösleg	59.243.65	kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle mértékek szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegétől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet felelőse közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. 12

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. után. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.